

Zraven darila mestom in trgom predlaga se v novem volilnem redu, da se ustanovi posebna skupina s sedmimi poslanci, v kateri volijo eno leto v deželi bivaajoči delavci in oni davkoplačevalci, ki plačajo manj nego osem kron direktnega davka. Ta skupina je za nas Slovence brez vrednosti. Novi mandati bodo prišli večinoma v nemške ali socialdemokratske roke.

Edino dobro na celem predlogu je, da se naj volitve vrše tajno in naravnostno, torej ne po volilnih možeh.

Vendar ni veliko upanja, da bi predlog postal zakon. Da se sprejme predlog, treba je dvetretjinske večine vseh poslancev. Toda te ne bode, ako nemški kmetijski poslanci odidejo pri glasovanju iz zbornice. In njihova glasila naznanjajo, da bodo to storili. Vsled tega se nam ni treba mnogo vznemirjati nad novim predlogom. Zanimiv je ta predlog le v tem oziru, ker iz njega razvidimo, da nemška večina v deželnem zboru trdovratno prezira vse kmetijske in slovenske koristi.

Novo politično društvo.

Iz Rečice v Sav. dolini.

V nedeljo, dne 23. junija smo imeli tukaj ustanovni shod katol. političnega društva »Savinja« za gornjegrajki okraj. Udeležili so se ga najuplívnejši možje ali pa so zadržani vsaj pismeno naznanili svoj pristop. Čeprav so bili na to zborovanje povabljeni le nekateri, sešlo se je vendar mnogo ljudstva, ki je nestrpno čakalo kakega govora, katerega o tej priliki seveda ni bilo. Sploh smemo trditi, da je malo krajev, kjer bi bilo ljudstvo politično tako zrelo kakor v naši lepi Rečici. Za predsednika je bil izvoljen veleposestnik Rajnecar, za njegovega namestnika ljubenski župnik, č. g. Dekort.

Nasprotniki so po noči nalepili vabila na svoj shod v Kokarje za prihodnjo nedeljo. Zakaj ponoči? Ali si ne upajo na beli dan? Ali jih je noč rodila? Ali jih bo noč vzela?

Vrli Kokarčani, ki ste pri zadnji volitvi tako trdno stali na katoliški strani, ali veste tisto priliko, da je ponoči prišel sovražnik in ljuliko nasejal? ...

Politični ogled.

Cesar v Slavoniji. O priliki udeležbe jesenskih vojaških vaj na Ogerskem in Hrvatskem se hoče pomuditi Nj. Vel. cesar tudi nekaj dni v Slavoniji in sicer v Doljnem Mi-

holjacu. To se bode zgodilo v času od 10. do 13. septembra. Za to bivanje cesarjevo v Slavoniji se že delajo najboljše priprave.

Usmiljene sestre so nastavili v vojaških bolnišnicah v Budimpešti kot strežnice bolnikov. Prvi poskus so naredili s tako postrežbo na Dunaju in se je poskus izvrstno obnesel, da je tudi cesar izrazil svojo zadovoljnost. Kmalu se tudi po ostalih ogerskih vojaških bolnišnicah nastavijo usmiljene sestre kot strežnice bolnikov.

Slovaki v volilni boj. Zatirani Slovaki na Ogerskem se udeležijo letošnjih državnoborskih volitev. V svojem oklicu na volilce pravijo, da se bodo borili kot državljani za jedinstvo, nedeljivost in neodvisnost ogerske domovine, kot Slovaki za priznanje in ravnopravnost slovaškega jezika v šoli in uradih. Da bi bila Slovaki v volilni borbi sreča mila!

Zopet znamenita katoliška zmaga. Iz Amsterdama se poroča: Volitve v drugo komoro so dovršene. Katoličani imajo večino 14 glasov. Glavno mesto Nizozemske Amsterdam je volilo proti liberalcem, ki so imeli doslej mesto v rokah. Ministerstvo bo sestavljeno iz katoličanov in protirevolucionarcev. Najbrže bo vlada pod vtisom teh volitev razpustila 1. komoro, v kateri bi tudi zmagali katoličani. Tako dobi Nizozemsko za prihodnjo štiriletno dobo katoliško vlado.

Srbska kraljevska dvojica je naznanila ruskemu carju, da bi ga rada obiskala. Car je baje to naznanilo z veseljem sprejel in tako bosta Aleksander in Draga menda kmalu romala k ruskemu stričku.

Kreta in Grška. Grška državnica bi rada, da se ji pridruži Kreta, na kateri je princ Jurij po zadnjih znanih nemirih nadkomisar. Toda velesile nočejo privoliti k taki združitvi, ker bi se bilo bati, da Turčija to zameri.

Sultan v smrtni nevarnosti. Te dni se je blizu sobe, v kateri je spal sultan, vnel požar. Prišla je požarna bramba, ki je v pol uri pogasila ogenj. Ne ve se, kako je ogenj nastal. Sultan je silno prestašen in pripoveduje vsem, v kaki smrtni nevarnosti je bil.

Nemiri na Kitajskem so zopet na dnevnem redu. V pokrajini Čili huskajo boksarji, da se naj ljudje ustavijo pobiranju davkov. Cesarski vojaki so imeli z boksarji že več bojev. Bati se je, da se uporno gibanje raztegne tudi na druge pokrajine.

Angleška liberalna stranka, ki je 1rcem prijazna in ima sploh poštenjša načela

kot naše liberalne stranke, se je razcepila zaradi vojske v Južni Afriki. Jedna pod vodstvom Campbellom obsoja vojskovanje Anglije, druga pod vodstvom Asquitha jo odobruje in zahteva, da se Južna Afrika na vsak način mora osvojiti za Angleže.

Vojska v Južni Afriki. Soproga generala Botha prebiva sedaj v Evropi in pripoveduje, da so Buri že dvakrat ujeli angleškega generala Frencha. Prvikrat so ga izpustili, ker jim je obljubil, da se ne bo več bojeval proti Burom. Ker pa ni držal besede, so ga hoteli ustreliti, ko so ga drugokrat ujeli. Še le ko je začel Kitchener posredovati, so ga izpustili, a Angleži so morali izpustiti v zameno 1000 burških ujetnikov. V kapski koloniji so Buri raztreseni v razne oddelke do 300 mož. Tako vedo vedno, kaj in kako se godi okoli njih in tako so vedno na straži na celi črti. Iz Londona pa se poroča o velikanskem shodu, na katerem Angleži sami zahtevajo, da se sklene mir z Buri, in sicer, da se pripozna obema burškima republikama neodvisnost.

Dopisi.

Sv. Lovrenc nad Mariborom, 23. junija 1901. (Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda.) Na poziv gđe. Mine Pernatove zbralo se je danes na njenem domu lepo število domoljubnih gosp in gospic iz trga kakor iz okolice, da bi se v prostej zabavi posvetovale o ustanovitvi ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za trg Sv. Lovrenc in okolico.

Vrle dame so takoj z navdušenjem slišale pravila, katera njim je po srčnem nagovoru prečitala gđena Mina Pernatova. Da se cela stvar častno reši, se je vse potrebno poslovanje do 1. občn. zbora, ki bo v Lehnu, izročilo spretnim rokam: gospej Mariji Urbanc, veleposestnici in županji v Lehnu ter gospicama Mini Pernat in Juliki Ladinik, tržankama v Št. Lovrencu oziroma gospej Mariji Brezočnik, veleposestnici in tržanki v Št. Lovrencu in gospicama Mariji Fisinger (Št. Lovrenc) in Juliki Urbanc (Lehen) kot namestnicama.

Čestitamo Vam, blaga gđena Mina, na tako lepem prvem uspehu! Me si pa pomnimo, kar smo si obljubile: Ne rok križem držati, se ne motiti dati in do slednje z mnogimi gosti vred priti na prvi občn. zbor v slovenski Lehen. Torej na veselo svidenje!

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Šolske razmere.) Pred kratkim sem poročal či-

— Pustite me govoriti! — je klical Juřena. Še nekaj mi je prišlo na misel. Te tovarničarje poznate, zlasti te židovske. Delajo se gospode, se napihujejo in odirajo ljudi, dokler morejo. Ne gre-li to dalje, spravijo pravočasno denar, potem pa napovejo bankrot. — Kako pa, če bi ta naš Hirs danes ali jutri tudi tako napravil? Žida bi vzel vrag, pašnik bi bil preč in mi se bi povrh znabiti morali staviti šolo in deca bi bili izprideni.

Zdaj je nastal hrup in mrmranje.

— To so neumnosti, — je mahal župan z roko. — Naš gospod Hirs in napraviti bankrot! To je za smeh.

— In če se naša deca naučijo nemški, ne bode jim nikoli škodovalo! — je zakričal Oboril. — Saj jih menda ne bomo pošiljali potem na izmenjavo.

— Tako je! — so kričali drugi. — Pašnik se naj proda židu! Šole staviti mi nočemo.

Gospod župnik je vstal in žalosten rekel:

— Preljubi, upal sem, da se bomo tukaj mirno posvetovali o tako zelo važnej stvari, a vidim, da pametnim razlogom niste pristopni; zato rajši odidem. — Gospod župan, ko pride do glasovanja, napišite moj glas za zidanje lastne šole.

Komaj je zaprl duri, so se dvignile pesti, oči žarele, odborniki so kričali eden nad drugim in konec koncev je bil, da je bila večina glasov za to, naj se gospoda Hirs prosi, da bi milostljivo blagovolil šolo postaviti.

IV.

V Zpatkovu se ja izpremenilo pretečeno leto mnogo, zelo mnogo.

Poleg tovarne je stala lična hišica in nad durmi se je lesketal zlati napis: Deutsche Schule (Nemška šola). Šolarji, ki so prihajali iz te šole, bodi-si da niso niti pozdravljali ali pa so snemali molčé čepice, malokateri je zašepetal nesmelo: »Hvaljen bodi Jezus Kristus«. Kadarkoli so se sešli s šolarji, ki so prihajali iz občinske šole, začeli so za njimi kričati: »Tumer slav« (neumni Slovani) in običajno je prišlo do tepeža.

Nekega večera je sedel župan kakor običajno v gostilni pri takozvani gosposki mizi, kamor so sedali ni² uradniki iz tovarne. Z njim je bil tam en gosposki gost, z očali, z brkami. Govoril je ošabno in v nesramno popačeni češčini.

— Kako pa se vendar uči moj Martin, gospod učitelj? — je vprašal župan.

— No, tost pasabl (že velja), — je pokimal učitelj nemške šole.

— Seveda, seveda, — se je nasmehnil župan zadovoljno. — Zdi se mi, da mu gre to dobro. Začenja že lepo nemški zlobudrati. Ko zvečer na pamet izgovarja besede: Tisch, Bank, Fenster, Thür in kaj vem jaz, kaj še vse, mu gre to od ust, kakor bi mu jih namazal z medom. Ja, ja, ta nemška šola, ta je nekaj druga ko češka, ta bistri otrokom razum!

— Me feseli, da začenjate to zapopasti, — se je nasmehnil nemški učitelj zadovoljno. — A čimdalje feč še bode te fideti.

Med tem je prišlo nekoliko žen v pivnico. Lica so jim žarela in v očeh se jim je brala jeza. Šle so naravnost h gosposki mizi in najodločnejša je začela: — Dober večer, gospod župan. Odpustite, da pridemo za vami sem; doma vas nismo dobile. Pridemo tožit.

— Tožit, koga pa?

— Tu tega gospoda, — in pokazala je krepko na nemškega učitelja.

Učitelj se je drzno nasmehnil.

— Gospoda učitelja tu? se je čudil župan. — Kaj pa imate proti njemu?

— Ima razuzdane šolarje. Kričijo nad našimi otroki, imajo jih za nore Slovence, kakor bi ne bili iz naše vasi, kjer žive dni ni bilo nobenega Nemca, dokler nam sam vrag ni postavil te tovarne in te nemške